

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

209196

การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนวิจัยผู้ด้อยโอกาส

จางุณี อุทัยงาม

จิตวิทยานิพนธ์ระดับเอกอภิศมาทวิทธานันท์รามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2554

การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขัง

วารุณี ฤทธิงาม

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

AN EFFICIENCY EVALUATION OF OPERATIONAL FUNDS
USED FOR THE CAREER TRAINING OF INMATES

WARUNEE RITNGAM

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ECONOMICS

2011

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขัง

ชื่อผู้เขียน นางวารุณี ฤทธิงาม

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์บุญธรรม ราชรักษ์ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงศ์ นัตราคม

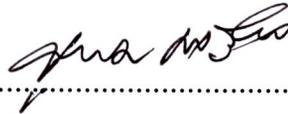
อาจารย์ ดร. เสถียร ฤจิรวนิช

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

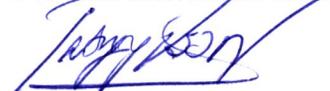

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์บุญธรรม ราชรักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงศ์ นัตราคม)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. เสถียร ฤจิรวนิช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไกรสร คือประโคน)

บทคัดย่อ

209196

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝึกออาชีพผู้ต้องขัง

ชื่อผู้เขียน นางวารุณี ฤทธิงาม

ชื่อปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา 2554

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์บุญธรรม ราชรักษ์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์อัมรินทร์ พงษ์ ฉัตรากม
3. อาจารย์ ดร. เสถียร รุจิรวนิช

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝึกออาชีพผู้ต้องขังของเรือนจำ/ทัณฑสถาน 133 แห่ง ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 โดยอาศัยข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเก็บรวบรวมจากสำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน เงินรางวัลเจ้าพนักงานและผู้ต้องขัง รายได้จากการฝึกวิชาชีพ และการใช้แรงงานผู้ต้องขัง และรายได้อื่น ๆ ประเมินประสิทธิภาพโดยใช้วิธี Data Envelopment Analysis (DEA) และวิเคราะห์โครงสร้างการบริหารงานและผลการดำเนินงานเงินทุนฝึกออาชีพผู้ต้องขัง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานเงินทุนฝึกออาชีพผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์

ผลการศึกษาพบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 มีเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 1 จำนวน 57 แห่ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 มีเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 1 จำนวน 81 แห่ง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีเรือนจำ/ทัณฑสถาน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 1 จำนวน 76 แห่ง และมีเรือนจำ/ทัณฑสถานที่มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 1 ทั้ง 3 ปี จำนวน 31 แห่ง

ศึกษาการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขังโดยเปรียบเทียบกับปีก่อน พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 มีการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพทางเทคนิคเพิ่มขึ้น จำนวน 58 แห่ง การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น จำนวน 15 แห่ง การเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมเพิ่มขึ้น จำนวน 28 แห่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพทางเทคนิคเพิ่มขึ้น จำนวน 46 แห่ง การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น จำนวน 32 แห่ง การเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมเพิ่มขึ้น จำนวน 31 แห่ง

สำหรับเรือนจำ/ทัณฑสถานที่มีค่าประสิทธิภาน้อยกว่า 1 ควรศึกษากลยุทธ์ในการดำเนินงานในปีก่อนหน้าและในปีปัจจุบัน เพื่อปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขังให้ทัดเทียมกับเรือนจำ/ทัณฑสถานอื่น

career training of inmates. The findings of this inquiry can be of benefit to officials of the Department of Corrections engaged in the management of funds used for the career training of inmates.

Findings are as follows:

In fiscal year 2008, there were 57 prisons/penitentiaries which displayed an efficiency rate equal to 1. In the fiscal year 2009, there were 89 prisons/penitentiaries having an efficiency rate equal to 1. In the fiscal year 2010, there were 76 prisons/penitentiaries showing an efficiency rate equal to 1. There were 31 prisons/penitentiaries exhibiting an efficiency rate equal to 1 in all three years under study.

Changes in the operational efficiency of the funds used for the career training of inmates were studied by means of making comparisons with the previous year. It was found that in the fiscal year 2009, 58 prisons/penitentiaries were found to have had changes in technical efficiency. There was an increase in changes in technology at 15 prisons/penitentiaries. There was an increased change in production efficiency in an overall picture in 28 prisons/penitentiaries. In the fiscal year 2010, there was an increased change in technical efficiency in 46 prisons/penitentiaries, while there was an increased change in technology at 32 prisons/penitentiaries. Changes in production efficiency in an overall picture were found to have occurred in 31 prisons/penitentiaries.

For prisons/penitentiaries found to have an efficiency rate less than 1, strategies for operations in the previous year and in the current year should be studied in order to make adjustments congruent with the current economic

environment. If so, efficiency in operational funding for the career training of inmates can become on a par with other prisons/penitentiaries.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ไม่อาจสำเร็จลุล่วงลงได้หากไม่ได้รับความกรุณา อนุเคราะห์จาก บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือนับตั้งแต่คณาจารย์ในคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้ให้วิชาความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์บุญธรรม ราชรักษ์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ อัมภินพวงศ์ ฉัตราคม และอาจารย์ ดร. เสถียร รุจิรวนิช กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสมบูรณ์ ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาแขนงต่าง ๆ ให้ได้เรียนรู้และประสบความสำเร็จ ในที่สุด ขอขอบพระคุณบิดามารดาและทุกคนในครอบครัวของข้าพเจ้าที่คอยให้ ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าหวังว่าสาระจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คงมีประโยชน์ไม่มากนักน้อย สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ การดำเนินงานเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขัง

วารุณี ฤทธิงาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง	(12)
สารบัญภาพประกอบ.....	(15)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
วิธีการศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ	12
แนวคิดการวัดประสิทธิภาพการผลิตทางเศรษฐศาสตร์	25
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	37
3 การดำเนินงานเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์.....	41
ประวัติความเป็นมา	41
การดำเนินงานเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขัง.....	51
ผลการดำเนินงานเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขัง	52
4 ผลการศึกษา	58
ผลการประเมิน	59

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	94
สรุปผลการศึกษา.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	99
 ภาคผนวก	
ก ผลการดำเนินงานเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขัง.....	101
ข ปัจจัยและผลผลิตที่ใช้การคำนวณค่าประสิทธิภาพ	117
ค Return to Scale (RTS) ของเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขัง.....	149
บรรณานุกรม.....	156
ประวัติผู้เขียน	160

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ และจำนวนเงินงบประมาณที่ได้รับ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544-2553	2
2 งบกำไรขาดทุน เงินผลพลอยได้จากการฝึกวิชาชีพและการใช้แรงงาน ผู้ต้องขัง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2552.....	5
3 เรือนจำและทัณฑสถาน 133 แห่ง.....	48
4 ค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเงินทุนฝึกอาชีพผู้ต้องขัง ในปีงบ- ประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำกลาง.....	61
5 ค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเงินทุนฝึกอาชีพผู้ต้องขัง ในปีงบ- ประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มทัณฑสถาน	66
6 ค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเงินทุนฝึกอาชีพผู้ต้องขัง ในปีงบ- ประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำพิเศษ.....	68
7 ค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเงินทุนฝึกอาชีพผู้ต้องขัง ในปีงบ- ประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำจังหวัด.....	71
8 ค่าประสิทธิภาพในการดำเนินงานเงินทุนฝึกอาชีพผู้ต้องขัง ในปีงบ- ประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำอำเภอ.....	76
9 ค่าการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2553 กลุ่มเรือนจำกลาง.....	79
10 ค่าการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2553 กลุ่มทัณฑสถาน	82
11 ค่าการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2553 กลุ่มเรือนจำพิเศษ	85
12 ค่าการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2553 กลุ่มเรือนจำจังหวัด.....	87

ตาราง	หน้า
13 ค่าการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝักวิชาชีพผู้ต้องขัง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552-2553 กลุ่มเรือนจำอำเภอ	90
14 สรุปผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานเงินทุนฝักวิชาชีพ ผู้ต้องขัง	96
15 สรุปผลการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพ (Malmquist index) การดำเนินงาน เงินทุนฝักวิชาชีพผู้ต้องขัง	98
16 ผลการดำเนินงานเงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขัง ประเภทเรือนจำกลาง ปีงบ- ประมาณ พ.ศ. 2551-2553	102
17 ผลการดำเนินงานเงินทุนฝักวิชาชีพผู้ต้องขัง ประเภททัณฑสถาน ปีงบ- ประมาณ พ.ศ. 2551-2553	105
18 ผลการดำเนินงานเงินทุนฝักวิชาชีพผู้ต้องขัง ประเภทเรือนจำพิเศษ ปีงบ- ประมาณ พ.ศ. 2551-2553	107
19 ผลการดำเนินงานเงินทุนฝักวิชาชีพผู้ต้องขัง ประเภทเรือนจำจังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553	108
20 ผลการดำเนินงานเงินทุนฝักวิชาชีพผู้ต้องขัง ประเภทเรือนจำอำเภอ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553	112
21 ฐานะการเงิน เงินทุนฝักอาชีพผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553.....	114
22 ปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณค่าประสิทธิภาพปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำกลาง	118
23 ปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณค่าประสิทธิภาพปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มทัณฑสถาน	124
24 ปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณค่าประสิทธิภาพปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำพิเศษ	128

ตาราง	หน้า
25 ปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณค่าประสิทธิภาพปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำจังหวัด	129
26 ปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณค่าประสิทธิภาพปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำอำเภอ.....	138
27 ผลผลิตที่ใช้ในการคำนวณค่าประสิทธิภาพปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำกลาง	143
28 ผลผลิตที่ใช้ในการคำนวณค่าประสิทธิภาพปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มทัณฑสถาน.....	144
29 ผลผลิตที่ใช้ในการคำนวณค่าประสิทธิภาพปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำพิเศษ.....	145
30 ผลผลิตที่ใช้ในการคำนวณค่าประสิทธิภาพปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำจังหวัด	146
31 ผลผลิตที่ใช้ในการคำนวณค่าประสิทธิภาพปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 กลุ่มเรือนจำอำเภอ.....	148
32 Return to Scale (RTS) ของเงินทุนฝึกออาชีพผู้ต้องขัง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 ประเภทเรือนจำกลาง	150
33 Return to Scale (RTS) ของเงินทุนฝึกออาชีพผู้ต้องขัง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 ประเภททัณฑสถาน	151
34 Return to Scale (RTS) ของเงินทุนฝึกออาชีพผู้ต้องขัง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 ประเภทเรือนจำพิเศษ.....	152
35 Return to Scale (RTS) ของเงินทุนฝึกออาชีพผู้ต้องขัง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 ประเภทเรือนจำจังหวัด	152
36 Return to Scale (RTS) ของเงินทุนฝึกออาชีพผู้ต้องขัง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551-2553 ประเภทเรือนจำอำเภอ	154

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 วิธีการคำนวณเพื่อหาค่า Scale Efficiency (SE)	19
2 วิธีการวัดการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพที่พิจารณาทางด้านผลผลิต	22
3 ประสิทธิภาพด้านเทคนิคและการจัดสรรทรัพยากร (output oriented efficiency measurement).....	27
4 การวัดประสิทธิภาพด้านเทคนิค	28
5 ประสิทธิภาพด้านเทคนิคและการจัดสรรทรัพยากร (input oriented efficiency measurement).....	30
6 เส้น Efficient Isoquant	31
7 การวัดประสิทธิภาพด้านผลผลิต	36
8 โครงสร้างองค์กร (organization chart)	44
9 การจัดโครงสร้างเรือนจำกลางและทัณฑสถาน ระดับความมั่นคงสูง	46
10 การจัดโครงสร้างเรือนจำระดับความมั่นคงปานกลางและต่ำ.....	47